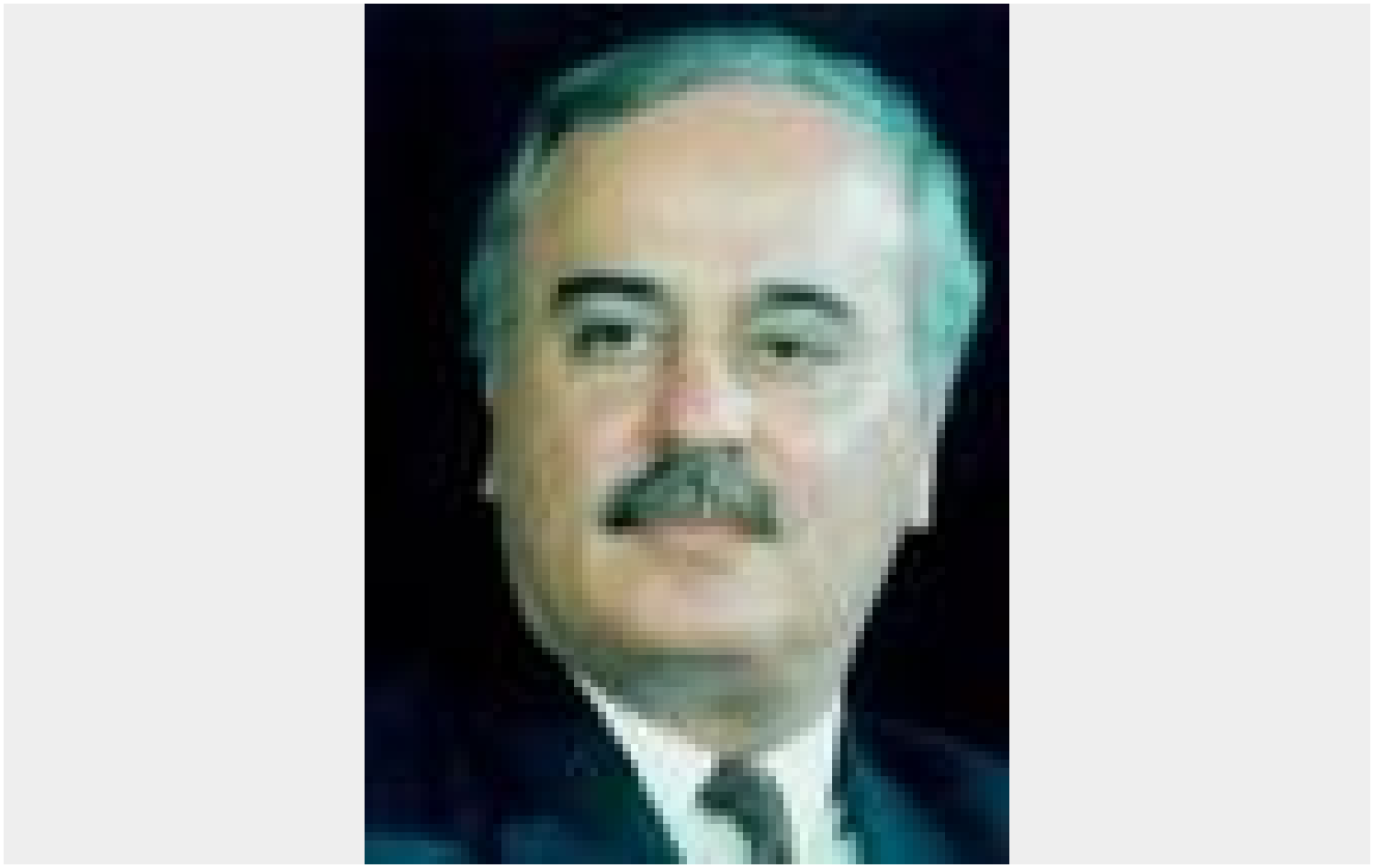

«ՄՏԱԲՈՐԱԿԱՆ-ՄՏԱԲՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ...»

Posted on February 14, 2012 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Կատակ Կ'Ընես...»

Պարոյր Աղապաշեան, Պէյրուզ, 15 Փետրուար 2012

Մտաւորակա՛ն: Մտաւորականութի՛ւն:

Ո՞վ է մտաւորականը: Ի՞նչ է մտաւորականութիւնը:

Կար ժամանակ, հեռու թէ մօտիկ, երբ մտաւորականը՝ իր իսկական կոչումին մէջ էր, իսկ մտաւորականութիւնը՝ իր առաքելութեան, հոգ չէ թէ պայմանները ըլլային անձեռնտու կամ վիճակները՝ անմիտարական:

Սակայն, ո՞վ էր գնահատողը մտաւորականը եւ ո՞վ էր մտաւորականութիւնը արժեւորողը:

Քիչեր:

Կատակ Կ'Ընես...»

Պարոյր Աղապաշեան, Պէյրուզ, 15 Փետրուար 2012

Մտաւորակա՛ն: Մտաւորականութի՛ւն:

Ո՞վ է մտաւորականը: Ի՞նչ է մտաւորականութիւնը:

Կար ժամանակ, հեռու թէ մօտիկ, երբ մտաւորականը՝ իր իսկական կոչումին մէջ էր, իսկ մտաւորականութիւնը՝ իր առաքելութեան, հոգ չէ թէ պայմանները ըլլային անձեռնտու կամ վիճակները՝ անմիտարական:

Սակայն, ո՞վ էր գնահատողը մտաւորականը եւ ո՞վ էր մտաւորականութիւնը արժեւորողը:

Ո՞վ կրնայ ջրել այս տիրող հոգեբանութիւնը:
Ո՞վ կրնայ հակառակիլ այս ճնշող մտայնութեան:
Ո՞վ կրնայ չհամաձայնիլ այս տխուր գործընթացութեան:

Երբ՝

- Հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը առիթէ՝ առիթի դասակարգային շերտաւորում են (շատերու համար)
- Հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը երեւոյթէ՝ երեւոյթի ներկայութիւն են (ստուար թիւի մը համար)
- Հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը գործէ՝ գործի անհրաժեշտութիւն են (կարգ մը հատուածներու համար)
- Հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը ձեռնարկէ՝ ձեռնարկի մասնակցութիւն են (որոշ խմբաւորումներու համար)

Ասիկա է այն մռայլ իրադրութիւնը, զոր հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը պարտաւոր (°) են դիմագրաւելու, մանաւանդ ներկայ հանգրուաններուն, տարտամ ներկայէն մինչեւ անորոշ ապագայ, երբ *վերնախաւերը*, *միջնախաւերը* եւ *կողմնախաւերը*, կը փորձեն ամեն ձեւով «խեղդել» մտաւորականին ու մտաւորականութեան հեղինակութիւնը, վա՛րկը, ապիկար եւ ստորնամիտ միջոցներով, միջամտութիւններով կամ միջամուխութիւններով:

Որոշապէս այս բոլորը պատճառ դարձան կամ կը դառնան, որ հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը, որքան ալ ըլլան համեստ կամ սակաւաթիւ (այս ալ ուրիշ տազնապ մը, որուն պէտք է անդրադառնալ ակելի հանգամանօրէն), այսօր կը գտնուին, մեղմ ըսած, լուսանցքի վրայ:

Եթէ այս հաստատումին դեմ կայ հակաճառութիւն կամ առարկութիւն, պէտք է յանդգնութիւնը ունենալ նայելու տիրող իրականութեան, ուր պատկերը ակելի քան պերճախօս է, յատկապէս երբ կը լսուին կոչեր, կարգախօսներ ու մաղթանքներ՝ ի նպաստ... հայ մտաւորականին ու մտաւորականութեան:

Բայց, ատոնք ո՞րքանով ճշմարտութիւն են, այնքան ատեն որ հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը, իրենց եութեամբ ու գոյութեամբ, կը մնան «անտեր-անտիրական»ի կարգավիճակին մէջ:

Հաւանաբար ըսուի թէ՛ մտաւորական-մտաւորականութիւնը լայն հասկացողութիւն է:

Թերեւս, ինչ-որ տեղ ճիշդ է, բայց ո՞վ ըսաւ եւ ո՞վ իրաւունք տուաւ, որ հայ ժողովուրդը, իր

տարբեր գունաւորումներով կամ խայտաբղետ կազմաւորումներով, հայ մտաւորականին ու մտաւորականութեան նկատմամբ պիտի վերաբերուի անկումայնութեան ու սայթաքութեան տրամաբանութեամբ:

Բնական է, խօսքը, այս պարագային, կը վերաբերի այն “թունաւոր” մթնոլորտին, որ այսօր կը նշմարուի ու կը զգացուի մեր գաղութային կեանքին մէջ, իր զանազան դրսեւորումներով ու վերիվայրումներով, ուր մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը սկսած են խամրիլ:

Վերջին տարիներուն, ո՞վ չի տեսներ (կամ չ’ուզեր տեսնել), թէ *ազգային գերիսնդիրներու* մէջ, մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը կամայ թէ ակամայ կը բացակայուին...:

Ինչպէ՞ս պետք է բացատրել եւ ինչո՞վ պետք է արդարացնել այս “*ափալ-թափալ*”ի թաւալքը:

Ազգային իշխանութիւններ, իրենց զանազան պատկանելիութիւններով, ոմանք լրջօրէն, ուրիշներ՝ մակերեսայնօրէն, կ’ահազանգեն այս մասին, բայց կը բաւէ՞ն ատոնք, որոնք “բարիկամեցողութեամբ” սահմաններէն անդին չեն անցնիր, մինչ հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւնը մեր իրականութենէն ներս կը պակսին (կը շահագործուին), անմիջական յաջորդներու ալ անգտանելիութեամբ:

Քանի մը տասնամեակ առաջ ալ կար այս մտահոգութիւն-տագնապը, հիմա ակելիով սրած է, վաղը ի՞նչ կ’ըլլայ, չենք գիտեր, բայց “սթափ” բարեկամ մը ըսաւ.

- Մտաւորական-մտաւորականութի՞ւն մը ըսիր, այդ ի՞նչ պարապ կատակ է ըրածդ...:

Հիմա որո՞ւն կը հաւատաք. “սթափ”ին թէ՞ անսթափներուն, որոնք կը շարունակեն հայ մտաւորականն ու մտաւորականութիւն “փրոփականտ”ել, զանոնք “փորփորել”ու գնով:

